

SEVER A VÝCHOD
1925 – 1930
Článeková bibliografie

zpracovala Věra Nečasová

Praha 2005

*Památce mého dědečka,
dr. Jaroslava Nečase*

EDIČNÍ POZNÁMKA

Měsíčník *Sever a východ* (dále SaV) nese podtitul „Umělecká revue“ nebo „Literární revue“. Původní záměr redakce je představen v Knapově programové stati *K severovýchodu*, otištěné v 1. čísle 1. ročníku (březen 1925). SaV měl vytvořit jakousi protiváhu ostře kritizované literární Praze s její avantgardou podléhající různým „románským módám“, přitom si však zachovat důsledně apolitický ráz. Kolem SaV se měli soustředit spíše konzervativně ladění autoři hlásící se k severovýchodním Čechám, k venkovu a k tradici české realistické prózy.

Skutečná podoba časopisu však vyhlášenému programu příliš neodpovídala. Mezi příspěvateli najdeme zástupce všech hlavních literárních směrů i generací, včetně zatracovaného poetismu, často bez jakéhokoliv vztahu k severovýchodočeskému regionu.

Těžiště SaV tvoří beletrie; poezie převažuje nad prózou. Stranou nezůstává ani drama. Soustavná pozornost byla věnována i literární kritice, nechybí výtvarný doprovod.

Jednotlivá čísla časopisu nemají jednotnou kompozici, jejich obsah není nijak výrazně strukturován. Pro potřeby bibliografie proto bylo nutno vytvořit samostatné rubriky a jejich pomocí texty roztrdit. Názvy rubrik vznikly až při zpracování bibliografie, proto jsou uvedeny v hranatých závorkách. Jejich pořadí v bibliografii zhruba odpovídá struktuře čísla (básně bývají zpravidla umístěny na více místech časopisu). V rámci jednotlivých rubrik jsou příspěvky řazeny chronologicky.

Do kategorie *původní poezie* řadím dominantní typ příspěvků – básně.

Kategorie *původní próza* zahrnuje povídky, úryvky z delších próz i několik příspěvků blízkých se k typu silně lyrizované prózy.

Kategorie *drama* obsahuje nejčastěji úryvky dramatických textů.

Ke *studiím* řadím rozsáhlejší literárněvědné stati, jejichž cílem není kritický soud, nýbrž hlubší analýza díla určitého autora.

Rubrika *kritiky a recenze*, na rozdíl od studií zastoupená v každém čísle, obsahuje příspěvky hodnotící novinky české literatury.

Do kategorie *články a stati* řadím ty příspěvky, které nemají vyhraněně literárněkritický charakter, nemohou však být považovány ani za studie – jde např. o články s obecnými tématy (sem patří mj. příspěvky do tzv. diskuse o tradici ve IV. ročníku), biografie, nekrology apod.

V SaV zcela převažují původní texty; pro ojedinělé případy překladů jsou vytvořeny samostatné rubriky (*překlady poezie, překlady prózy* atd.).

Součástí většiny čísel je celostránková ilustrace (rubrika *výtvarný doprovod*); jde o reprodukce grafik.

Grafická podoba textu Severu a východu je značně nejednotná. I v rámci jednoho ročníku se uplatňuje různý způsob psaní dedikací, podnázvů i údajů za textem. V případě dedikací a podnázvů jsme zvolila jejich uvádění za názvem příspěvku v závorkách; poznámky umístěné za texty cituji v anotaci. Dvojitou podobu má dokonce i název časopisu: Sever a východ, nebo Sever a Východ.

Rozkolísaný je také pravopis, zejména u přejatých slov. Zde jsem se rozhodla variantnost ponechat, je-li v souladu se současnou spisovnou normou z r. 1993 (jde o případy typu *prosa/próza*). Naopak podoba *essay* byla změněna na současné spisovné *esej*.

Dobový úzus byl zachován v názvech nakladatelství.

Každý ročník časopisu je zpracován samostatně; jmenný rejstřík autorský se pak vztahuje ke všem ročníkům. Jmenný rejstřík předmětový je výběrový; byla do něj zařazena pouze jména těch autorů, jimž je v časopise věnována samostatná pozornost v kritikách či příspěvcích monografického typu.

Měsíce vydání se na titulní straně obálky Severu a východu neuváděly. Pouze u 1. a částečně 2. ročníku obsahovala zadní strana obálky sdělení, kdy dané číslo vyšlo. V těchto případech uvádím v záznamu měsíc v hranatých závorkách.

U všech autorů jsem se snažila pomocí dostupných zdrojů (především Databáze národních autorit NK ČR) zjistit plné znění jejich jména, u pseudonymů pak pravé jméno. V několika případech se mi to bohužel nepodařilo, jméno proto ponechávám v té podobě, v jaké je uvedeno v časopise. V případě rozporů mezi údaji v časopise a v sekundární literatuře (kromě Databáze národních autorit také slovník Jaroslava Vopravila¹) se přikláním k verzi Národní knihovny.

Ve Jmenném rejstříku předmětovém jsem od uvádění občanských jmen v případě pseudonymů upustila.

V anotaci kritických statí uvádím rok vydání posuzovaného díla, bylo-li možné jej zjistit.

Listy obsahující ilustrace postrádají stránkování, zpravidla však nejde o přílohy. Čísla stránek proto uvádím v hranatých závorkách.

Při zpracování bibliografie jsem pracovala s exempláři Severu a východu z fondů Národní knihovny ČR, Knihovny Ústavu pro českou literaturu AV ČR, Knihovny Národního muzea a Knihovny Památníku národního písemnictví.

¹ Vopravil, Jaroslav: Slovník pseudonymů a šifer v české a slovenské literatuře. Praha: SPN 1973.

CHARAKTERISTIKA

PODTITUL: Umělecká revue; na titulním listu před obsahem ročníku však vždy uvedeno Literární revue.

VYDAVATEL: Müller a spol., Turnov

PERIODICITA: Záměr: 10 čísel ročně.

I. ročník (1925): 8 čísel, z toho 2 dvojčísla (7-8 a 9-10)

II. ročník (1926): 10 čísel.

III. ročník (1927): 8 čísel, z toho 2 dvojčísla (7-8 a 9-10)

IV. ročník (1928): 8 čísel, z toho 2 dvojčísla (6-7 a 9-10)

V. ročník (1929): 7 čísel, z toho 3 dvojčísla (2-3, 6-7, 9-10)

VI. ročník (1930): 6 čísel, z toho 2 dvojčísla (4-5, 6-7) a jedno trojčíslo (8-10)

VEDOUcí REDAKTOR: Josef Knap.

ČLENOVÉ REDAKCE: I. – III. ročník: Václav Prokůpek, František Křelina, Jan Knob; IV. – VI. ročník: časopis rediguje Josef Knap pouze s Janem Knobem.

ODPOVĚDNÝ REDAKTOR: Jan Knob